Collegebesluit

Onderwerp: Evaluatie Uitstallingenbeleid

Reg. Nummer: 2014/364897

1. Inleiding

Op 4 juli 2013 heeft de Haarlemse gemeenteraad ingestemd met de nota "Lastenverlichting: Reclame- en uitstallingenbeleid (2013/50350)".
Bij de behandeling is de vorige raad destijds akkoord gegaan om een evaluatie te houden in 2014. De raad heeft gevraagd bij de evaluatie vooral de winkeliersverenigingen te betrekken.
Op 11 september jl. heeft de nieuwe raad de motie "Simpel uitstalbeleid, een pré voor het MKB" aangenomen" waarin is verzocht om een nota met een evaluatie.
Het doel van de nota is om samen met de Centrum Management Groep (CMG)en de ondernemers te komen tot een definitief uitstallingenbeleid. Voor de evaluatie is een gesprek gevoerd met de CMG, Haarlem Centraal (Ondernemersvereniging voor Haarlem-centrum en koepel voor straatverenigingen), straatverenigingen, centrummanager en andere relevante partijen. Aan 1100 ondernemers in de binnenstad is gevraagd om hun mening te geven over het uitstallingenbeleid. Ook aan MKB Haarlem en vertegenwoordigers van de Cronjéstraat en de Amsterdamstraat is een reactie gevraagd. De door raadsleden gestelde technische vragen en de antwoorden daarop maken verder onderdeel uit van de evaluatie, zo ook een recent overzicht van passantenstromen. Het resultaat van de evaluatie is een voorstel voor vereenvoudiging van het beleid en regels.

2. Het college besluit:

1. Het college stelt de nota "Evaluatie Uitstallingenbeleid" vast en geeft de nota vrij voor inspraak.
2. Het college is voornemens de aanpassing van de algemene regels en uitstalverbod behorend bij de nota 'lastenverlichting: reclame- en uitstallingenbeleid' vast te stellen onder voorbehoud dat het overleg met de commissie geen aanleiding geeft om het besluit te wijzigen of in te trekken.
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
4. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
5. Het besluit van het college wordt ter bespreking gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.

3. Beoogd resultaat

Vereenvoudiging van het uitstallingenbeleid tot duidelijke algemene regels op basis van criteria: schoon (geen verrommeling), veilig (afgestemd op passanten- en verkeersstromen en hulpdiensten), economische versterking (kwaliteit van de binnenstad en aantrekkelijkheid van het straatbeeld voor bezoekers) en handhaafbaarheid (duidelijke regels voor ondernemers en handhavers).

4. Argumenten

Draagvlak voortzetting beleid met vereenvoudiging van regels

CMG, Haarlem Centraal en de straatverenigingen zijn de belangrijkste vertegenwoordigende partijen in de binnenstad die zijn geraadpleegd. In het Convenant binnenstad Haarlem 2013-2017 is opgenomen dat het inmiddels herziene uitstallingen- en reclamebeleid tot 2017 onverminderd van kracht blijft. Dit huidige beleid is van kracht geworden met de vaststelling van de genoemde nota Lastenverlichting: Reclame- en Uitstallingenbeleid (juli 2013). De bovenstaande convenantpartners zijn daarbij niet tegen vereenvoudiging van regels. Van de 1100 ondernemers in de binnenstad hebben circa 40 ondernemers een reactie gegeven op de mening peiling door de convenantpartners**.** Deze 40 ondernemers zijn in het algemeen voor regels maar wijzen in meerderheid een uitstalverbod af. Ook circa 70 ondernemers die een petitie hebben ondertekend zijn tegen een uitstalverbod. De meeste ondernemers in de binnenstad (circa 1000) zien geen aanleiding om opmerkingen te maken over het uitstallingenbeleid. Een zeer kleine minderheid van ondernemers in de binnenstad heeft zich uitgesproken voor opheffing van het uitstalverbod.

Vrijgeven voor inspraak

Het college van B&W hecht aan een gedegen proces door verdere inspraak mogelijk te maken.

Aanpassingen

De 19 oude regels zijn teruggebracht tot 8 nieuwe regels. Regels over banieren combineren we en maatvoering maken we uniformer (overal moet de vrije loopruimte bij een uitstalling minimaal 1.50 meter bedragen). Sommige regels zijn overbodig, zoals regels over portieken vrijhouden en het bij harde wind naar binnen halen van banieren. Voor een groot deel van de Anegang is in 2014 een vergelijkbaar druktebeeld ontstaan als in de Kleine Houtstraat, waardoor het uitstalverbod in de Anegang kan worden opgeheven. Daarmee ontstaat één gebied van Anegang, Kleine Houtstraat, Schagchelstraat, Frankestraat en Warmoesstraat met een uniform uitstallingenbeleid. In Bijlage II zijn de nieuwe regels, straten mét en zonder uitstalverbod en een toelichting op alle aanpassingen te vinden.

Aantal bezoekers binnenstad gestegen

In de periode dat het huidige uitstallingenbeleid van kracht is, is het aantal bezoekers op weekbasis in de binnenstad gestegen van 305.800 in 2012 naar 333.000 in 2014 (bron: Locatus). Grootste oorzaak van de stijging is de invoering van de vrije koopzondag. Belangrijk voor de aantrekkingskracht van de winkels is de cultuur-historische waarde en uitstraling van de Haarlemse binnenstad. Het uitstallingenbeleid draagt bij aan deze waarde en uitstraling; bezoekersaantallen zijn hierdoor niet beïnvloed.

Uitstallingenbeleid geldt ook buiten het centrum

De Amsterdamstraat en de Cronjéstraat willen geen uitstalverbod. Dit zijn echter drukke straten met verschillende verkeersstromen. Vanuit veiligheidsoogpunt kan her college daarom het uitstalverbod niet opheffen.
Voor de gehele stad buiten het centrum is verder geen uitstalverbod (met uitzondering van Schoterweg, Julianapark, Kloosterstraat). Buiten het centrum geldt voor winkels dat uitstallingen zijn toegestaan tot maximaal 1 meter uit de gevel.

Vereenvoudiging algemene regels

De motie van 11 september jl. vraagt daar waar mogelijk het beleid te vereenvoudigen zodat slechts duidelijke algemene regels overblijven, op basis van objectieve criteria.
Vermindering van regels (van 19 naar 8) is mogelijk, bijvoorbeeld vanwege een eigen vanzelfsprekende verantwoordelijkheid van ondernemers. Ook zijn sommige regels duidelijker/ minder gedetailleerd te maken.

Objectieve criteria vormen de basis voor uitstalregels

Regels dienen het algemeen belang van de stad en ondernemers en sluiten aan bij gedeelde objectieve criteria. Voor "objectieve" criteria is aangesloten bij de convenanten die met verschillende partijen in de binnenstad zijn afgesloten. De convenantpartners streven onder meer naar een schone stad met een rustig en fraai straatbeeld, een veilige stad (rekening houdend met de verschillende verkeersstromen en ruimte voor hulpdiensten en voetgangers), een bereikbare en duurzame binnenstad en de economische versterking van de binnenstad.

5. Risico's en kanttekeningen

Geen algemene overeenstemming

Er zijn ondernemers die voor een uitstalverbod zijn omdat ze verrommeling en omzetdaling verwachten bij opheffen van het verbod. Daarnaast zijn er ondernemers die omzetdaling zien bij een uitstalverbod en overal dezelfde uitstallingsmogelijkheden willen (ondertekende petitie vanuit 70 centrumwinkels). Andere ondernemers zijn weer voorstander van per straat aangepaste regels. Er is geen causaal verband aangetoond dat de invloed van het uitstallingsbeleid op de omzetcijfers bevestigt. Wel geeft een aantal ondernemers aan dat de omzet is gedaald als gevolg van het uitstalverbod. In het laatste kwartaal is de winkelleegstand in het centrum licht afgenomen en is landelijk gezien aan de lage kant. (bron: Locatus). Landelijk varieert het uitstallingenbeleid, Maastricht is bijvoorbeeld strenger dan Haarlem in het verbieden van uitstallingen.

Onbegrip dat terrassen wel mogen en uitstallingen niet

Een aantal ondernemers heeft er moeite mee dat hun buurman wel een horecaterras kan neerzetten en dat zij geen bankje of andere zaken voor verkoop kunnen neerzetten. Het terrasbeleid is hier geen onderwerp van evaluatie, wel kan gesteld worden dat horecaterrassen een andere uitstraling hebben in het straatbeeld en juist de aantrekkelijkheid van een winkelstraat en de stad kunnen versterken.

Fietsenoverlast

Opgemerkt is dat fietsen, als gevolg van het uitstalverbod, tegen winkeletalages geplaatst worden. Ondernemers kunnen er zelf voor zorgen dat dit niet gebeurt. Bijvoorbeeld door bloembakken tegen de gevel te zetten (verfraaiing is toegestaan). Daarmee kan ongewenste plaatsing van fietsen worden tegengegaan.
Fietsenoverlast is een algemeen probleem in de binnenstad. De gemeente onderzoekt wat hier aan gedaan kan worden.

Uniforme regels en apart handhaven bij eigen grond

Uniforme regels in de gehele stad zijn het makkelijkst handhaafbaar.
Bezwaar hiertegen is het ontstaan van verrommeling. Bij eigen grond beoordeelt handhaving of de uitstalling goed staat in de geest van de regelgeving.

6. Uitvoering

Met de belangrijkste partijen in de binnenstad is de evaluatie afgestemd. Betrokkenen zoals Haarlem Centraal, MKB, winkeliersverenigingen en de Centrum Management Groep worden op de hoogte gesteld van de evaluatie en van de daarop aangepaste regels. Deze nota wordt geagendeerd voor de volgende bijeenkomst van de CMG op 17 december 2014.

Na definitieve vaststelling worden de betreffende algemene regels uit de nota "Lastenverlichting: Reclame- en uitstallingenbeleid (2013/50350)" ingetrokken en de nieuwe regels gehandhaafd.
De folder met de regels voor de uitstallingen zal worden aangepast en worden uitgereikt aan de ondernemers in de binnenstad en aan de betrokken winkeliersverenigingen en belangenorganisaties.
Bij handhaving vindt prioritering plaats naar gebied en fase van het handhavingsproces (genoemd in Bijlage I).

7. Bijlagen

I Evaluatie Uitstallingenbeleid
II Aangepaste regels voor uitstallingen
III Overzicht reacties
IV Nota (2013): Lastenverlichting: Reclame en uitstallingenbeleid
V Folder bij nota uit 2013
VI Advies Politie uit 2012

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris de burgemeester